

Zneužívání: 26. Konspirace na internetu devastuje evangelikální scénu

Nic není pravda, dokud to Kreml oficiálně nepopře článkem dlouhým jak týden před výplatou.

Zneužívání

**Konspirace na internetu jsou in.
Bohužel pro nás věřící.**

Lidová náboženství a konspirační teorie jsou s námi od zrodu lidstva. Nikdy ale nebyly tak společensky nebezpečným fenoménem jako nyní, na počátku rozmachu informačního věku. Distribuční algoritmy sociálních sítí a platform získaly naší pasivitou větší moc, než mají národní státy a největší světová náboženství.

Na počátku byly slibné start-upy v Sillcion Valley, které mladíčkům, jako byl Mark Zuckerberg, slibovaly závratný kapitál zahraničních investorů. Tehdy byly v americkém (a tím i světovém) právu zakotveny ustanovením nazvaným Section 230. To ve zkratce říká, že internetové informační platformy nejsou právně zodpovědné za žádný obsah, který proteče jejich platformou. To platí dodnes. A to je asi i důvod, proč je americká analytička Cathy O'Neil nazvala *Weapons of Math Destruction* (zbraně matematického ničení).

Jak nyní vidíme v přímém přenosu na Twitteru, matematický model toho, jakou informaci lidstvo dostane a jakou ne, kdo dostane kterou a v který čas, tedy algoritmus distribuce, se stal nejen hlavní zbraní informační války, ale především obrovským zdrojem moci. Od chvíle, kdy dcera ruských emigrantů na Floridě, Sherryl Sandberg, zavedla jako nová obchodní šéfka Facebooku zcela nový způsob vydělávání peněz na těchto platformách (tzv. slídící byznys model), začali jej všichni přebírat a napodobovat.

Dnes už prakticky nenajdete firmu, která by se neživila hromadnou extrakcí psychologických dat svého publika. Ta data totiž mají cenu zlata. Každý klik, povzdech, každé emocionální slovo, každé pozastavení myši nad zajímavým titulkem, to všechno se sbírá a zaznamenává do obrovských databází, ve kterých masivní softwary analyzují naše psychologické rysy a odhadují naše příští volební chování, naše zdraví, milostné tendence, vkus a nákupní rozhodnutí.

Všechna zmíněná data pak využívají vlády, tajné služby, marketéři, propagandisté a také volební mágové všeho druhu. To pro nás konkrétně znamená, že jsme zboží pod rentgenem, nikoli uživatelé.

Sociální sítě tu nejsou kvůli nám, ale my kvůli nim. To, že si na nich příjemně popovídáme s kamarády, je jen benefit, který nás na nich zdrží déle, a umožňuje tak další extrakci dat. Nabízená reklama už dávno nepředstavuje hlavní zdroj příjmů. Ten se naopak ukrývá v databázích, o kterých většina lidí nemá ani tušení.

Pravda nevydělává peníze

Tenhle zdlouhavý úvod byl nutný, abych poskytla kontext dnešní debatě o tom, proč se na síti tak snadno množí sekty, ezoterické a vědu popírající skupiny, konspirační teorie a bizarní narativy, které mají s pravdou společného asi tolik jako lysohlávkový sen. Odpověď na tuto otázku je stejná jako odpověď na to, proč lidé šíří hoaxy a fake news.

Za prvé: Lidský mozek dává přednost emocionálně dráždivému před pravdivým a také si to lépe pamatuje. Za druhé: Moderní nastavení algoritmů distribuce rovněž pomáhá aktivně distribuci emocionálně dráždivého, pravda totiž nikomu nevydělá peníze. Je nudná. Za třetí: Chcete-li urvat moc a máte-li dost peněz na propagandu, musíte získat kontrolu nad lidskými emocemi. Toho se s pravdou v životě nedočkáte.

Právě třetí důvod je ze všech nejvážnější. Konspirační teorie bujely v lidském pokolení odjakživa, moderní psychologické výzkumy dokazují, že určitá část populace bude vždycky primárně nastavená k přijímání nevědeckých, paranoidních interpretací světa. Ale díky sociálním sítím a možnosti moderní propagandy nahlédnout do datového složení populace a cílit na její jednotlivé vzorky svá sdělení je až směšně jednoduché začít vyrábět sekty, kulty a konspirace na zakázku.

A stejně tak snadné je vydělávat tímto způsobem peníze. Mezi nejúspěšnější „projekty“ momentálně patří ezoterický byznys, byznys s potravinovými doplňky a zázračnými preparáty, wellness byznys a další. Komerční účely ale zdaleka nepředstavují jedinou motivaci. Některé americké evangelikální církve povolily pochybným firmám (např. firma Glue) vyrábět „zpovědní aplikace“ pro jejich věřící a až příliš pozdě se ukázalo, že bylo prolomeno nejen zpovědní tajemství, ale i právo na soukromí.

Došlo tak k masovému sběru psychologických traumat věřících Američanů. Panuje dokonce podezření, že tato data využívala nechvalně známá Cambridge Analytica, která pracovala pro Donalda Trumpa ve volební kampani. Přičemž daná firma Glue byla s Cambridge Analytica finančně propojena.

Pro uchvácení moci se v dějinách věřící lidé vždy hodili lépe než kdokoli jiný – především kvůli jasné deklarovaným hodnotám a jejich verbálnímu memetickému vyjádření. Právě prostřednictvím tohoto lingvistického a memetického vyjádření hodnot a symbolů lze hodnoty věřících lidí snadno takzvaně „hacknout“.

Důležitá prevence je též zvědomění (zvnitřnění) etických postojů. Neúčinným se naopak jeví církevní memetizace věroučných (biblických) témat. Ta je naopak náchylná k hacknutí algoritmy řízenou distribucí ideových šrapnelů. S udivením sleduji, jak to devastuje evangelikální scénu (konzervativní i entuziastickou) i „konzervativní“ křídlo katolicismu.

Petr Hlaváček

Namísto křesťanské lásky nenávist

Pojem Source Hacking vznikl během kulturních výzkumů na Harvardu (Shorenstein Centre) a označuje metodu, jak můžete prostřednictvím toho, co je skupině svaté, prostřednictvím znalostí slovníku a hodnot skupinu radikalizovat, a naopak ji původním hodnotám vzdálit, aniž by si toho sama všimla. Klasickou ukázkou Source Hacking byla radikalizace hnutí Black Lives Matter (BLM).

Stratégové krajní pravice v USA, kteří dělali volby pro Donalda Trumpa, potřebovali vnitřního nepřítele a vydatný zdroj strachu. V USA nefungovalo téma migrantů tak dobře jako v Evropě, a tak použili tradiční nezhojenou ránu americké demokracie – rasismus. Agenti „far-right“ pak na sociálních sítích vystupovali jako příznivci BLM, jen mnohem radikálnější, odhodlanější a akčnější.

Z valné části reprezentovali ty hlasy, které volaly po násilí a porušování zákona. Podařilo se jim část hnutí „utrhnout“ a posunout k radikálnější podobě. Tyto extrémní názory pak prezentovali na sociálních sítích a ve volební rétorice jako autentické, násilné a zavrženíhodné. Na základě toho se radikalizovala valná část bílé populace jižanských států, vlak se rozjel a nešlo ho už zastavit.

Člověk křesťan musí mít silné vlastní hodnoty, silnější než ty církevní.

Daggie CZ

Další ukázkou této techniky je radikalizace křesťanů v Evropě. Ruští oligarchové Malofějev, Jakunin a Komov založili z peněz ruského státu po celém světě v devadesátých letech tzv. centra pro rodinu. Největší podporu našli ve Spojených Státech v řadách ultrakonzervativních křesťanských organizací. Nutno přiznat, že náboženská svoboda v USA je definována tak, že každý, kdo přijde, si může založit církev. Pokud ji nazve křesťanská, je to čistě jeho věc.

Každá církev má nárok na daňové úlevy, což láká nejen podvodníky a podvodné kazatele, kteří ze sebe dělají křesťany jen proto, aby mohli inkasovat obrovské peníze od důvěřivých Američanů v televizních programech. Zmínění ruští oligarchové to rychle pochopili a infiltrovali přes rétoriku o rodinných hodnotách obrovskou část americké církevní scény, převážně osobními dary. Tyto dary pak putovaly na různé prorodinné akce v Evropě, kde už vystupovaly jako americké peníze.

Tímto způsobem se do diskurzu křesťanů dostala nenávist k homosexuálům na první místo před vírou, nadějí a láskou. Tato latentní nenávist byla ruskými propagandisty umně prezentována jako obrana rodinných hodnot a kritika rozpínavosti homosexuality. (Zaměňte slovo „homosexuálové“ za slovo „Židé“ v jakémkoliv projevu tohoto typu a najednou vám ta rétorika začne být silně povědomá.)

Superkonspirace Qanon

Americký výzkumník konspiračních teorií Barkun dělí konspirace na (1) ty, které se týkají jedné události nebo omezeného počtu událostí; (2) ty, které obviňují jedno společenství, např. Židy nebo svobodné zednáře, a na (3) ty, které předpokládají superkonspiraci, celou hierarchii navzájem provázaných konspirací. Právě do této třetí kategorie patří konspirace Qanon.

První digitální sektou vytvořenou na základě superkonspirace v historii se stala vojenská psychologická operace jménem Qanon, kde došlo ke sloučení hned několika konspiračních narativů do jednoho supernarativu. Qanon bylo původně několik klasických konspiračních teorií o údajných whistle blowerech z amerických tajných služeb nebo vlády (CIAAnon, FBIAnon, atd.).

Poté, co se k těmto teoriím dostali stratégové kolem generála Michaela Flynna, který je specialistou na vojenské operace na síti tohoto typu, došlo ke sloučení těchto „normálních“ konspirací do jedné a vytvoření superkonspirace. Její narativ zní následovně.

V Americké vládě začal za Donalda Trumpa působit vysoký vládní bezpečnostní činitel s prověrkou typu Q (což je sice prověrka pro energetiku, ale to konspirátorům nevadí). Ten nechává americké veřejnosti „kódované“ vzkazy v náznacích, aby si sami domysleli, co je tím míněno, obsah vzkazů se týká činnosti tajného „podzemního státu“ Deep State, který v Americe vytvořili nepřátelé Donalda Trumpa.

Jsou to mocní pedofilové v řadách politiků, židovských a muslimských bankéřů a zednářů, kteří mají ve společnosti tak vysoký vliv, že nemohou být normální cestou potrestáni. Donald Trump je ale ztělesněním Archanděla Michaela a až přijde čas „bouře“, všechny demokraty a jejich spojence pozatýká a umístí na vojenské základně Guantanamo, aby už nemohli ubližovat našim křesťanským dětem.

Tento konspirační supernarativ se šířil po sociálních sítích a diskuzích pod hashtagem #SAVETHECHILDREN (zachraňte děti) a vyzýval matky a křesťany, aby se postavili na stranu Dobra (Donalda Trumpa). Mnoho Američanů uvěřilo obrázkům, na kterých je Trump zpodobňován jako druhý příchod Ježíše, kde bojuje proti ďáblu a chrání nebohé děti před strašlivým osudem.

V materiálech byly citovány modlitby, skloňována jména jako Maria nebo Michael a mnoho amerických žen si nevšimlo, že se ocitly přímo uprostřed kultu, který z nich vysává peníze na volební příspěvky a manipuluje jejich chováním („služba Kristu“ v podobě šíření příspěvků, chození na demonstrace).

Michael Flynn, odsouzený za spolupráci s Rusy a Turky, dostal od Donalda Trumpa funkci šéfa národní bezpečnosti, tedy koordinátora tajných služeb. Díky soudnímu procesu a obviněním ze spolupráce s cizími mocnostmi byl tohoto úřadu zbaven již po několika měsících. Konspirační teorie QANON se na síti poprvé objevila rok poté, co byli oba hlavní stratégové Trumpova týmu, Flynn a Bannon, zbaveni úřadu.

Flynn i Bannon dnes objíždějí americká města, mají vlastní média na sociálních sítích a šíří tuto propagandu nestydatě dál, jako by se nechumelilo. Dnes je Qanon v USA rozšířen převážně mezi věřícími lidmi a jeho narativ se stal tak populární, že v nějakou jeho formu věří dvacet procent

Američanů. Spousta z nich dorazila na místo plánovaného puče 6. ledna 2021 před americký Kapitol jen proto, že „je tam pozval Q“.

Qanon byla první, ale určitě ne poslední, digitální sekta založená na konspiračním narativu. Zlé příklady táhnou, dokud někdo pachatele demonstrativně nepotrestá. To se bohužel zatím neděje. Onen stokrát oslavovaný výrok ohledně „free speech“ lze totiž také úspěšně zneužít na obranu tvorby konspiračních sekt.

Alexandra Alvarová

[Magazín Proboha](#)

Alexandra Alvarová

Alexandra Alvarová (* 1967) je česká novinářka a fotografa, která žila střídavě ve Vídni a v Praze, nyní již delší dobu žije v Kanadě a v USA.

Autorka je novinářka, expertka na politickou komunikaci a online propagandu. Dvacet let se zabývá marketingem, metodami přesvědčování a hybridními válkami. Napsala knihu *Průmysl lži: Propaganda, konspirace a dezinformační válka* a *Krmit démony*.

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)